

підтримувати рівень інвестицій у разі великих асиметричних шоків. Дія інструменту розпочнеться у формі компенсаційних кредитів за рахунок бюджету ЄС до 30 млрд. євро, а також фінансової допомоги державам-членам для покриття витрат на відсотки. Кредити надають додаткову фінансову підтримку для збереження рівня пріоритетних інвестицій в умовах обмежених державних фінансових ресурсів.

5. Сучасні джерела фінансування бюджету ЄС. Нові пріоритети потребують нових інвестицій. Ось чому Комісія запропонувала фінансувати їх шляхом поєднання нових надходжень (близько 80 %) з перерозподілом існуючих надходжень та заощадженнями (близько 20 %). На основі рекомендацій Групи високого рівня «Майбутнє фінансування ЄС» Комісія пропонує модернізувати і спростити чинну систему формування бюджету ЄС на основі так званих власних ресурсів та диверсифікувати джерела його доходів.

Щодо нових джерел фінансування довгострокового бюджету, то Комісія пропонує спростити власний ресурс на основі ПДВ, зменшити розмір зборів (з 20 % до 10 %), що стягуються у межах традиційних власних ресурсів (йдеться переважно про митні збори), зменшити частку власних ресурсів на основі ВНД, а також запровадити кошик нових власних ресурсів, ув'язаний з політичними пріоритетами ЄС. Запропонований кошик нових власних ресурсів включає [5]:

- 20 % надходжень від європейської системи торгівлі викидами;
- 3 % онкольної ставки (за вимогою), застосованої до нової Спільної консолідованої корпоративної податкової бази (запроваджуватиметься поетапно у міру прийняття необхідного законодавства);
- національний внесок, розрахований на основі суми неперероблених відходів пластикової тари у кожній державі-члені (0,80 євро за кілограм).

Ці нові власні ресурси складають близько 12 % загального бюджету ЄС і можуть мобілізувати до 22 млрд. євро на рік для фінансування нових пріоритетів.

Вихід Великої Британії з ЄС надає можливість розглянути питання складної системи знижок і навіть «знижок на знижки» на внески в бюджет Союзу. Комісія пропонує скасувати всі знижки, однак щоб уникнути раптового і різкого збільшення внесків для деяких держав-членів цей процес відбуватиметься поетапно протягом п'яти років.

Таким чином Європейська Комісія запропонувала новий і сучасний довгостроковий бюджет, який тісно ув'язаний з політичними пріоритетами ЄС-27. Бюджет ЄС на 2021 – 2027 рр. поєднує в собі нові інструменти з модернізованими програмами, спрямованими на ефективне виконання пріоритетів ЄС та пошук гідних відповідей на нові виклики, що постали перед Союзом. В пропозиціях Комісії окреслені шляхи спрощення та реформування інструментів фінансування бюджету, з тим щоб він найповніше відповідав визначеним політичним пріоритетам з формування процвітаючої, надійної та згуртованої Європи.

Список використаних джерел

1. A modern EU budget for a Union that protects, empowers and defends. – Access mode : A Modern Budget for a Union that Protects, Empowers and Defends. The Multiannual Financial Framework for 2021 – 2027: Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. – Brussels, 2.5.2018 COM(2018) 321 final. – Access mode : https://ec.europa.eu/commission/sites/betacom-communication-modern-budget-may_2018_en.pdf
2. A modern EU budget for a Union that protects, empowers and defends. – Access mode : https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-proposals-modern-eu-budget-may2018_en.pdf
3. EU budget: Commission proposes a modern budget for a Union that protects, empowers and defends. – Press release: Brussels, 2 May 2018. – Access mode : http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3570_en.htm
4. Juncker Jean-Claude. State of the Union Address 2016: Towards a better Europe – a Europe that protects, empowers and defends / Jean-Claude Juncker. – Strasbourg, 14 September 2016. – Access mode : http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-16-3043_en.htm
5. Modernizing the EU budget's revenue side: European Commission. – Access mode : https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-proposals-modernising-budget-revenue-side-may2018_en.pdf
6. Sound financial management and the rule of law: European Commission. – Access mode : https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-proposals-financial-management-rule-law-may2018_en.pdf
7. The EU budget and the Economic and Monetary Union: European Commission. – Access mode : https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-proposals-economic-monetary-union-may2018_en.pdf

Тетяна СЕРЬОГІНА

к. держ. упр., доцент кафедри права та європейської інтеграції ДРІДУ НАДУ

НАДАННЯ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ ІНСТИТУТАМИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ: ДОСВІД ПОРТУГАЛІЇ

На сьогоднішній день існує цілий спектр підходів щодо надання публічних послуг, позитивні результати при цьому демонструє залучення неурядового сектору. Поширеною є практика, в тому числі, й в Україні, згідно з якою фінансування державою інститутів самоорганізації населення відбувається шляхом субсидіювання їх статутної діяльності. Проте, організація, яка отримує фінансування таким чином, здобуває перевагу над своїми конкурентами, що перешкоджає формуванню

вільного ринку надавачів публічних послуг. Таким взаємовідносинам приділено окрему увагу в частині третій Договору про функціонування Європейського Союзу [3]. Згідно з Договором, державна допомога в країнах-членах ЄС взагалі заборонена, якщо це не виправдано міркуваннями загального економічного розвитку. Тому в країнах ЄС державна допомога організаціям має відповідати визначеним Законом ЄС про державну допомогу (ст. 87) правилам, адже державна допомога визначається як перевага в будь-якій формі. У зв'язку з цим передбачено, що державна допомога має надаватися на вибірковій основі, тобто конкретній компанії або галузі чи для компаній, розташованих в певних регіонах [2]. За дотримання цієї норми несе відповідальність Європейська комісія, яка наділена відповідними повноваженнями щодо затвердження заходів з надання допомоги, проведення розслідувань відносно відповідності наданої допомоги встановленим правилам, а також прийняття рішень стосовно стягнення державної допомоги, яка не відповідає встановленим правилам.

Інший спосіб співпраці органів публічної влади з інститутами самоорганізації населення – це делегування повноважень, причому, як показує досвід, основним замовником послуг виступає держава, що підкреслює її домінуючу роль в діяльності останніх. Таким чином, держава з одного боку виступає каталізатором розвитку неурядового сектору, з іншого, зумовлює напрямок, в якому він розвиватиметься, адже частка державного фінансування складає біля половини всіх доходів інститутів самоорганізації населення європейських країн.

Звернення до досвіду Португалії свідчить про широку залученість інститутів самоорганізації населення до вирішення публічних завдань. Значний поштовх у даній сфері відбувся після вступу країни до ЄС, коли вся система надання послуг зазнала змін відповідно до нових стандартів. При цьому виділяються певні особливості, зокрема зважений підхід до залучення організацій неурядового сектору до виконання публічних завдань в контексті визнання їх суспільно-корисного статусу. Це надає останнім переваги в конкурентній боротьбі з державними установами та приватним сектором. Одним із важливих напрацювань є закріплені вимоги до стандартів послуг, проте визначальною рисою співпраці публічної влади з інститутами самоорганізації населення є державний аудит, причому організація, де він буде проводитися обирається випадковим чином, т. зв. рандомний підхід.

Про ефективність запровадженої політики говорить загальний результат [1]: у Португалії в 2015 році приблизно 4 600 інститутів самоорганізації населення виконували понад 12 500 контрактів на надання соціальних послуг (крім медичних); середній розмір контрактів приблизно 25 000 євро.

Особливий інтерес представляють механізми фінансування соціальних послуг, причому, щоб інститут самоорганізації населення мав змогу приймати участь у конкурсі на державне фінансування, він має

набути статусу суспільно-корисної організації, що надається центральним органом виконавчої влади, відповідальним за процес передачі.

Як і в більшості європейських країн, договори з організаціями неурядового сектору укладаються терміном на один рік, з можливістю подальшої пролонгації. Джерелами фінансування виступають як державний бюджет, так і субсидії Європейського Союзу, механізм реалізується шляхом реалізації виплат з центрального органу, що носить назву Інститут соціального забезпечення, його регіональні підрозділи уповноважені лише укладати договори з інститутами самоорганізації населення. Практики фінансування їхньої статутної діяльності муніципалітетами в Португалії не розповсюджені. Особливу увагу приділяється приміщенням інститутів самоорганізації населення, в яких надаються послуги, та достатньому рівню їхнього обладнання, передбачено навіть процедуру, за якої він може отримати державне фінансування на капітальний ремонт або будівництво приміщень, залучення інновацій тощо. Примітним є те, що інституту самоорганізації населення достатньо набути статусу суспільно-корисної організації й надалі йому не потрібно проходити процедуру ліцензування або сертифікації кожної послуги, що ним надається.

Список використаних джерел

1. Існуючі механізми співпраці органів державної влади з організаціями громадянського суспільства в контексті реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні 2016 – 2020. – К.: Ваіте, 2016. – 280 с.
2. European Commission. – Access mode : http://ec.europa.eu/competition/state_aid/overview/index_en.html. – Title from screen.
3. Treaty on the Functioning of the European Union – part three: union policies and internal actions - title vii: common rules on competition, taxation and approximation of laws – Chapter 1: Rules on competition – Section 2: Aids granted by States – Article 107 (ex Article 87 TEC). – Access mode : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:12008E107>.

Павло ЩЕРБАКОВ

*к.е.н., доцент, заступник директора
ДРІДУ НАДУ*

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ

В якості головної цілі енергетичної політики ЄС та інших країн є максимально ефективне використання природних паливно-енергетичних ресурсів та потенціалу енергетичного сектору для зростання економіки та підвищення якості життя населення країни.